

on-line >>> www.alnari.rs
mail to >>> office@alnari.rs

Naziv originala:
Jeffrey Deaver
CARTE BLANCHE

Copyright © 2011 by Ian Fleming Publications Ltd.

James Bond and 007 are trademarks of Danjaq, LLC,
used under licence by Ian Fleming Publications Ltd.

Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje Alnari d.o.o.

ISBN 978-86-7710-700-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

A black silhouette of a man in a suit, viewed from the back and slightly to the left. He is holding a handgun in his right hand. The text is overlaid on the silhouette.

CARTE BLANCHE

Džefri Diver

007

Preveo Vladimir D. Nikolić

alnari
PUBLISHING

Beograd, 2011.

*Čoveku koji nas je naučio
kako da i dalje verujemo u heroje,
Ijanu Flemingu*

NAPOMENA AUTORA

Ovaj roman je plod mašte. Međutim, uz nekoliko izuzetaka, organizacije koje se u njemu pominju su stvarne. Svet špijunaže, obavještajnih i kontraobavještajnih službi jeste svet akronima i skraćenica. Budući da abecedni haos agencija može biti pomalo zastrašujući, palo mi je na pamet da bi rečnik bio vrlo koristan. Nalazi se na kraju knjige.

Dž. D.

Potrebna nam je nova organizacija koja će koordinirati, nadahnuti, kontrolisati i potpomagati stanovnike potlačenih zemalja... Potrebna nam je apsolutna tajanstvenost, određeni fanatični entuzijazam, spremnost da se saraduje s ljudima različitih nacionalnosti i potpuna politička pouzdanost. Ta organizacija bi, po mom mišljenju, trebalo da bude potpuno nezavisna od mašinerije Ratne kancelarije.

– HJU DALTON, MINISTAR RATNE PRIVREDE, OPISUJUĆI
FORMIRANJE BRITANSKE UPRAVE ZA SPECIJALNE OPERACIJE ŠPIJUNAŽE
I SABOTAŽE UOČI IZBIJANJA DRUGOG SVETSKOG RATA.

nedelja
CRVENI DUNAV

1.

S rukom na poluzi za gas, mašinovođa dizel-lokomotive Železnica Srbije osetio je uzbuđenje, kao i uvek kad prolazi prugom od Beograda do Novog Sada.

Tu je nekada bila trasa čuvenog Arlberg Orijent ekspresa, koji je u periodu između tridesetih i šezdesetih godina XX veka saobraćao iz Grčke, preko Beograda, a zatim dalje ka severu. Naravno, mašinovođa nije upravljao blistavom parnom lokomotivom klase *pacifik 2-3-1*, koja je nekada vukla elegantna spavaća kola i vagon-restorane od mahagonija i mesinga, u kojima su putnici lebdeli na isparenjima luksuza i prvoklasne usluge. Umesto toga, vozio je trošnu staru američku lokomotivu koja je za sobom teglila kompoziciju teretnih vagona natrpanih bezličnim teretom.

Međutim, i dalje je osećao uzbuđenje istorije u svakom prizoru koji je putovanje nudilo, a naročito dok su se približavali reci, *njegovoj* reci. Ipak, kroz dobro raspoloženje probijala se i nelagoda.

Među vagonima koje je vozio za Budimpeštu – sa ugljem, starim gvožđem, robom široke potrošnje i drvenom građom – bio je i jedan koji ga je prilično zabrinjavao. U njemu su se nalazila burad metil-izocijanata namenjenog za proizvodnju gume u Mađarskoj.

Mašinovođa, dežmekast i proćelav muškarac u iznošenoj kapi i štrokavom radnom kombinezonu, odslušao je dugačko i detaljno predavanje o opasnostima te smrtonosne hemikalije, koje su mu održali njegov šef i neki idiot iz Uprave za transport opasnog tereta. Pre nekoliko godina, ista supstanca izlila se u gradu Bopal u Indiji, iz fabrike za proizvodnju

pesticida u vlasništvu američkog hemijskog koncerna Junion karbajd, i za svega nekoliko dana pobila osam hiljada ljudi.

Svestan opasnosti koju njegov tovar predstavlja, kao pravi veteran železnice i član sindikata, otvoreno ih je pitao: „Sve je to lepo, ali šta ja konkretno da preduzmem na putovanju do Budimpešte?“

Šefi činovnik su se međusobno birokratski pogledali i, nakon kratke pauze, odgovorili: „Ništa, samo budi pažljiv.“

Svetla Novog Sada, po veličini drugog grada u Srbiji, počela su da se naziru u daljini, a Dunav je bio bleđa traka u sveprožimajućem sumraku. U muzici i umetnosti, zovu ga *lepim, plavim Dunavom*, ali u stvarnosti je braonkaste boje, nimalo privlačan i uvek zakrčen baržama i tankerima – nigde svećama obasjanih brodova s ljubavnicima i bečkih orkestara, u svakom slučaju, barem ne ovde. Ipak, to *jeste* bio Dunav, ponos i dika Balkana, a mašinovođa bi uvek osetio nostalgiju kad bi prelazio preko mosta.

Njegova reka...

Zurio je kroz musavo vetrobransko staklo i proveravao šine osvetljene prednjim farovima dizel-lokomotive Dženeral elektrika. Sve je izgledalo u redu.

Na poluzi za gas postojalo je osam stepeni prenosa. Trenutno se nalazio na petom pa je spustio ručicu na treći stepen kako bi usporio voz dok je ulazio u seriju krivina. Buka zveri od četiri hiljade konjskih snaga stižala se kada je smanjio napon električne struje u vučnim motorima.

Dok je kompozicija izlazila na pravac ispred mosta, mašinovođa je ponovo pomerio ručicu za gas na peti stepen prenosa, a zatim i na šesti. Motor je zabrundačao jače i brže, a otpozadi se začulo glasno metalno čangrljanje. Bio je to poznati zveket metalnih spojnica između vagona, koje protestuju zbog promene brzine, tek omanja kakofonija koju je u toku svog radnog staža čuo hiljadu puta. Međutim, mašta mu nije davala mira, dočaravajući mu kako buku proizvode metalna burad puna smrtonosne hemikalije u trećem teretnom vagonu: sudaraju se i taru, spremajući se da svakog časa izbljuju svoj smrtonosni otrov.

Koješta, reče sebi usredsređujući se na održavanje ravnomerne brzine. Potom je, bez ikakvog posebnog razloga – osim da bi se osećao bolje – povukao konopac sirene.

2.

Nekoliko kilometara dalje, zavijanje sirene čuo je čovek koji je na vrhu brda ležao u bokorima visoke trave. Imao je ozbiljan izraz lica i izgled lovca. Kratak pogled saopštio mu je da zvuk dolazi od voza koji mu se približava s juga. Pristići će za deset do petnaest minuta. Zapitao se da li će to uticati na pogibeljnu operaciju koju se spremao da otpočne.

Blago promenivši položaj, proučio je dizel-lokomotivu i dugačku kompoziciju teretnih vagona kroz opremu za noćno posmatranje.

Procenivši da voz ni na koji način neće uticati na njegove planove, Džejms Bond ponovo uperi opremu za noćno osmatranje na spa centar i hotel, da kroz prozor opet osmotri metu. Trošna građevina bila je velika, sa žutom fasadom i braonkastim krovnim vencem. Sudeći po velikom broju *zastava* i *fijata* na parkiralištu Očigledno je bila omiljeno stecište lokalnog stanovništva.

Bilo je 20 i 40, a nedeljno predveče vedro. Ovde, nedaleko od Novog Sada, Panonska nizija izdizala se u viši predeo koji su Srbi zvali planinskim. Bond je pretpostavio da su pridev izabrali kako bi privukli turiste, jer njemu, strastvenom skijašu, okolne uzvišice nisu predstavljale ništa drugo do omanja brdašca.

Bond ponovo promeni položaj. U srednjim tridesetim, bio je visok stotinu osamdeset tri centimetra i težak sedamdeset sedam kilograma. Crna kosa mu se naglo prekidala s jedne strane glave, odakle je nekoliko pramenova padalo preko oka. Ožiljak dugačak sedam centimetara spuštao mu se niz desni obraz.

Te večeri se pažljivo pobrinuo za odeću. Nosio je tamnozelenu jaknu i vodonepropustive pantalone američke kompanije „5.11“, koja proizvodi najbolju taktičku odeću na svetu. Na nogama je imao razgažene kožne čizme napravljene za trk i siguran oslonac u borbi.

Dok se noć polako spuštala, svetla na severu zaszala su još blistavije: stari grad Novi Sad. Ma koliko danas mesto bilo živahno i ljupko, Bond je znao da je imalo mračnu prošlost. Nakon što su Mađari u januaru 1942. godine poklali na hiljade meštana i pobacali njihove leševe u ledeni Dunav, Novi Sad je postao ključna tačka partizanskog pokreta otpora protiv okupatora. Bond je večeras bio ovde da osujeti još jedan užasan događaj, različite prirode, ali jednakih razmera, pa možda i užasnijih.

Juče, u subotu, talas uzbune sevnuo je kroz sve britanske obaveštajne službe. Glavni komunikacioni štab Vlade Velike Britanije u Čeltnamu dešifrovao je elektronski šapat o napadu koji će uslediti u toku nedelje.

sastanak u nojevoj kancelariji, incident potvrđen za petak uveče, dvadesetog, procena početnih žrtava u hiljadama, protivno britanskim interesima, sredstva prebačena kao što je dogovoreno

Nedugo zatim, vladini prislušivači presreli su i deo druge tekstualne poruke sa istovetnim algoritmom za šifrovanje, poslate sa istog telefona, ali na drugi broj.

sačekaj me u nedelju u restoranu roštilj nadomak novog sada, 20.00, visok sam sto osamdeset, irski naglasak

Potom je Irac – koji ih je ljubazno, mada nehotice, snabdeo svojim nadimkom – uništio telefon ili izvadio bateriju iz aparata, baš kao i osoba kojoj je poruka bila upućena.

U Londonu, Združeni obaveštajni komitet i članovi Kobre, tela za krizne situacije, susreli su se u toku noći kako bi procenili potencijalne rizike Incidenta dvadeset, nazvavši ga tako zbog datuma napada naznačenog u poruci.

Nisu postojale nikakve pouzdane informacije o poreklu ili prirodi pretnje, ali su u MI6 mislili da poruke potiču iz plemenskih regiona Avganistana, odakle su Al Kaida i njeni saradnici unajmljivali zapadne

obaveštajce u evropskim državama. Šest agenata u Kabulu davali su sve od sebe da saznaju nešto više. Morali su da istraže i vezu sa Srbijom. Zato su se dugački pipci ovih događaja sinoć u deset sati pružili i šćepali Bonda koji je sedeo u ekskluzivnom restoranu na Čering Krosu, u društvu prelepe žene, čije je dugačko i detaljno jadanje zato što je potcenjuju kao slikarku već odavno postalo zamorno i dosadno. Poruka na Bondovom mobilnom telefonu glasila je.

NOAKC, pozovi NŠ

Znak za uzburu NOAKC – noćna akcija, značio je da se njegov odgovor zahteva istog trena, bez obzira na doba dana ili noći kad bude primio poruku. Poziv NŠ-u – načelniku štaba, blagosloveno je okončao mučni sastanak i Bond se uskoro obreo na putu za Srbiju, s naređenjem Nivoa 2 koje mu je davalo ovlašćenje da identifikuje Irca, postavi uređaje za praćenje i druge naprave za prismotru i da ga prati. Ukoliko se to pokaže nemogućim, naređenje mu je davalo ovlašćenje da zarobi Irca i sprovede ga u Englesku ili na neko drugo mesto na kontinentu radi ispitivanja.

Zbog toga je Bond trenutno ležao usred bokora belih narcisa, vodeći računa o tome da izbegne dodir s listovima tog predivnog ali otrovnog prolećnog cveća. Usredsređeno je zurio kroz prednji prozor restorana *Roštilj*, na čijem drugom kraju je sedeo Irac pored maltene nedirnutog tanjira s hranom i razgovarao s nepoznatom osobom slovenskog izgleda. Izgleda da je Irčev sagovornik bio nervozan jer je parkirao negde drugde i dopešao do *Roštilja*, na pružajući Bondu priliku da mu skenira broj registarskih tablica.

Irac nije bio toliko strašljiv. Njegov *mercedes* pristigao je četrdeset minuta ranije. Registarske tablice otkrile su da je vozilo iznajmljeno tog dana, i to pod lažnim imenom i s krivotvorenim britanskim pasošem i vozačkom dozvolom. Bio je otprilike Bondovih godina, možda malčice stariji, visok stotinu osamdeset osam centimetara i mršav. Nezgrapno je ušetao u restoran, gegajući se poput patke. Neobična linija plavih šiški štrčala je s visokog čela, a jagodične kosti su se spuštale ka četvrtasto vilici.

Bond je bio uveren da je to njegova meta. Pre dva sata je ušao u restoran da popije šoljicu kafe i ubacio uređaj za prisluškivanje kraj ulaznih

vrata. Čovek je stigao u zakazano vreme i obratio se glavnom konobaru na engleskom jeziku – polako i glasno, kao što stranci uvek govore kada razgovaraju sa lokalnim življem. Bondu, koji je sa razdaljine od trideset metara slušao razgovor preko aplikacije na mobilnom telefonu, čovekov naglasak je nedvosmisleno ukazao na to da potiče iz središnjeg dela Alstera – najverovatnije Belfasta ili okoline. Nažalost, sastanak Irca i njegovog lokalnog kontakta odvijao se van domašaja bubice.

Kroz uređaj za noćno osmatranje, Bond je proučavao protivnika, opažajući svaki detalj. „Uočene sitnice će vas spasti. Mali propusti će vas ubiti“, imali su običaj da naglašavaju instruktori u Fort Monktonu. Opazio je da je Irčevo ponašanje precizno i da ne pravi nikakve suvišne pokrete. Kada je njegov sagovornik nacrtao dijagram, Irac ga je privukao bliže gumicom grafitne olovke kako ne bi ostavio otiske prstiju na papiru. Sedeo je leđima okrenut prozoru, licem ka sagovorniku, zaklanjajući i njega, tako da programi za nadziranje u Bondovom mobilnom telefonu nisu mogli da im čitaju sa usana. Irac se jedanput žustro okrenuo i bacio pogled napolje, kao da je nešto osetio. Blede oči nisu odavale nikakav izraz. Ubrzo se ponovo okrenuo nazad tanjiru s hranom koja ga, sasvim očigledno, ni najmanje nije zanimala.

Izgledalo je kao da večera pred njim lagano vene. Bond je sišao s brežuljka i počeo da se probija kroz raštrkane omorike, borove i anemično šiblje prošarano bokorima sveprisutnog belog cveća. Ponovo je prošao pored izbledele table na srpskom, francuskom i engleskom jeziku, koja ga je slatko nasmejala kad je stigao:

BANJSKO LEČILIŠTE I RESTORAN „ROŠTILJ“

Nalazi se na priznatom terapijskom području
i preporučuje se za oporavak posle operacija,
a naročito za lečenje akutnih i hroničnih
respiratornih bolesti i malokrvnosti.

Kompletno snabdeven bar

Vratio se do parkirališta nedaleko od prilaznog puta, iza oronule baštenske šupe koja je zaudarala na motorno ulje, benzin i mokraću. Njegova dva *komrada*, kako je Bond o njima mislio, čekala su ga tamo.

Džejs Bond je voleo da radi sam, ali je plan koji je osmislio zahtevao podršku dva domaća agenta. Oni su radili za Bezbednosno-informativnu agenciju Republike Srbije, što je predstavljalo izuzetno dobroćudno ime za obaveštajnu službu. Međutim, muškarci su bili odeveni u uniforme lokalne policije iz Novog Sada, sa zlatnim značkama Ministarstva unutrašnjih poslova.

Dežmekastih lica, okruglih glava i kratko podšišane kose ispod tamnoplavih policijskih šapki, neprestano su bili narogušeni. Njihove vunenene uniforme imale su istovetnu nijansu. Jedan je otprilike bio u četrdesetim, a drugi oko dvadeset pete. Uprkos tome što su se maskirali u obične pozornike, došli su naoružani do zuba i spremni za okršaj. Nosili su teške *berete* i gomilu rezervne municije. Na zadnjem sedištu njihovog pozajmljenog policijskog automobila, Folksvagenove *džete*, ležala su dva *kalašnjikova*, jedan uzi i platnena vreća puna kašikara – i to onih ozbiljnih, švajcarskih HG-85.

Bond je prišao starijem agentu, ali pre nego što je stigao da išta kaže, za leđima je začuo jako lupanje. Dok mu se desna šaka refleksno spuštala na pištolj *valter PPS*, okrenuo se na peti i – video kako mlađi Srbin udara paklicom cigareta po otvorenom dlanu leve šake, ritual koji je Bond, i sam bivši pušač, odvajkada smatrao besmisleno samosvesnim i nepotrebnim.

O čemu li ovaj razmišlja?

„Tišina“, prošapta hladno. „Skloni cigarete. Bez pušenja.“

Izraz zbunjenosti uvukao se u mladićeve tamne oči. „Moj brat, on vazda puši kada je na terenu. U Srbiji to izgleda kudikamo normalnije nego ne pušiti.“ Mladić je za vreme vožnje do restorana bez kraja i konca brbljao o svom starijem bratu, nekadašnjem pripadniku ozloglašene JSO, tehnički jedinice bivše Državne bezbednosti, premda je Bond znao da se radilo o poluparavojnoj grupi zaduženoj za nezakonite operacije. Mladom agentu se omaklo, mada verovatno namerno budući da je to rekao s ponosom, da se njegov stariji brat borio i sa Arkanovim Tigrovima, nemilosrdnom bandom koja je počinila neka od najružasnijih zverstava u borbama u Hrvatskoj, Bosni i na Kosovu.

„Cigaretu možda niko neće primetiti na ulicama Beograda“, promrmlja Bond, „ali ovo je taktička operacija. Skloni ih.“

Agent ga polako poslušao. Na trenutak se činilo da će reći nešto svom partneru, ali se predomislio, verovatno zato što se prisetio da Bond poseduje sasvim solidno znanje srpsko-hrvatskog jezika.

Bond je ponovo pogledao prema restoranu i primetio da Irac spušta nekoliko stotina dinara na metalni poslužavnik – naravno, izbegava plaćanje karticom kojoj se može ući u trag. Njegov sabesednik je oblačio jaknu.

„U redu. Vreme je.“ Bond im je još jedanput ponovi čitav plan. Policijskim automobilom pratiće Irčev *mercedes* prilaznim putem i niz glavni drum, sve dok se ne udalje kilometar-dva od restorana. Zatim će srpski agenti zaustaviti Irca i kazati mu da se njegovo vozilo poklapa sa opisom sumnjivog automobila upotrebljenog u preprodaji droge u Novom Sadu. Ljubazno će ga zamoliti da izađe iz vozila, a potom će mu staviti lisice na ruke. Staviće njegov mobilni telefon, novčanik i isprave na prtljajnik *mercedesa*, a njega će odvesti u stranu i naterati da sedne leđima okrenut vozilu.

U međuvremenu, Bond će neopaženo skliznuti sa zadnjeg sedišta policijskog automobila, fotografisati Irčeve isprave, skinuti sve što može s njegovog mobilnog telefona, pregledati laptop i prtljag, a zatim postaviti uređaje za praćenje.

Dotad će Irac već shvatiti kako je ovde posredi *temeljni pretres* i ponuditi im odgovarajući mito, nakon čega će ga osloboditi i pustiti da ide svojim putem.

Ukoliko Irčev sagovornik napusti restoran zajedno s njim, akcija se neće menjati, samo će obojicu odvući u stranu.

„Devedeset posto sam siguran da će progutati“, reče Bond. „Ipak, ako vam ne poveruje i pruži otpor, dobro upamtite da ni u kom slučaju ne smete da ga ubijete. Potreban mi je živ. Nišajte tako da ga ranite u desnu ruku, blizu lakta, a ne u rame.“ Uprkos onome što se može videti u filmovima, rana na ramenu može biti jednako smrtonosna kao i rana u trbuhu ili grudima.

Irac je izašao napolje iz restorana i zastao raskrečenih nogu. Osvrnuo se oko sebe da nakratko prostudira okolinu. Da li se nešto promenilo? – pita se. Otkako su ušli u restoran, pristigla su nova vozila – Da li je išta u vezi s njima sumnjivo? Zatim je očigledno zaključio kako im ne pretila nikakva opasnost, pa su oba muškarca sela u *mercedes*.